מחוון: מבחן מסכם: יהושע, פרקים א-ט

1 **תשובה:**
ב. תקוות חוט השני (ב, יח; ב, כא).

2 **תשובה:**
ב. אלפיים אמה (ג, ד).

3 **תשובה:**
ב. בגלגל (ד, כ).

4 **תשובה:**
ג. שבע פעמים (ו, טו).

5 **תשובה:**
ב. באו בבגדים ונעליים בלים ועם לחם יבש ונקודים (ט, ד-ה).

6 **תשובה:**
לשמור ולעשות ככל התורה, לא לסור ממנה ימין ושמאל, ולהגות בספר התורה יומם ולילה: "כִּי־אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ" (א, ז-ח). ניקוד: 3 על התנאי, 1 על הפסוק.

7 **תשובה:**
"כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ" (א, טז): לשמוע בקולו, ולעבור חמושים לפני אחיהם ולעזור להם (א, יד), ומי שימרה את פיו יומת (א, יח). ניקוד: 2 לכל פרט, עד שניים.

8 **תשובה:**
אדרת שנער אחת טובה, מאתיים שקלים כסף ולשון זהב אחת של חמישים שקלים. הוא טמן אותם בארץ, בתוך האוהל שלו, והכסף מתחת (ז, כא). ניקוד: 3 על מה שלקח, 1 על המקום.

9 **תשובה:**
"הַיּוֹם גַּלּוֹתִי אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם" (ה, ט): ה' "גלל" (הסיר) מעליהם את חרפת מצרים, ועל כן נקרא המקום גלגל.

10 **תשובה:**
בנה מזבח לה' (ח, ל), כתב על האבנים את משנה תורת משה (ח, לב), וקרא לפני כל העם את דברי התורה, הברכה והקללה (ח, לד-לה). ניקוד: 2 לכל פרט, עד שניים.

11 שליחת המרגלים (20 נק')

א (6): ה' הבטיח ליהושע ניצחון (א, ה), ולכן נראה שאין צורך במרגלים; שליחה כזו נראית כחוסר ביטחון בה', ובנוסף היא מסוכנת, כי בימי משה המרגלים הביאו לחטא ולעונש. 3 נק' לכל חלק בקושיה.

ב (8): לפי רד"ק, המטרה הייתה לחזק את לב העם בבשורה טובה, ולכן שלחם בסתר, כדי שלא יפחדו. לפי מצודת דוד, הם באו לבדוק את מחשבות האנשים, אם נמס לבם. משותף: המרגלים לא באו לבדוק אם אפשר לכבוש, אלא לבדוק את מצב הרוח (מצודת דוד) ולהביא חיזוק (רד"ק). ניקוד: 3 על רד"ק, 3 על מצודת דוד, 2 על המשותף.

ג (6): רחב אומרת "נָפְלָה אֵימָתְכֶם עָלֵינוּ" ו"נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם" (ב, ט), "וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ" (ב, יא); והמרגלים מבשרים "כִּי־נָתַן ה' בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ" (ב, כד). 3 נק' לכל ראיה.

12 ברית המילה בגלגל (20 נק')

א (6): לפי רש"י הפעם הראשונה הייתה בליל היציאה ממצרים, כשמלו קהל גדול יחד. במדבר לא מלו, כי בכל ארבעים השנים לא נשבה רוח צפונית ולא היה יום נוח למול.

ב (7): לפי רש"י, יהושע אמר להם: אתם חושבים לרשת את הארץ ערלים? לאברהם נאמר "ואתה את בריתי תשמור", ואחר כך "ונתתי לך ולזרעך אחריך את ארץ מגוריך": ירושת הארץ קשורה לשמירת ברית המילה.

ג (7): לפי מצודת דוד, המצרים חירפו את ישראל ואמרו "הלא הם ערלים כמונו". כשמלו, הוסרה (נגללה) החרפה הזו, ולכן נקרא המקום גלגל, מלשון "גלותי" (ה, ט).

13 חטא עכן (20 נק')

א (5): רק אדם אחד, עכן, לקח מן החרם, ובכל זאת הפסוק אומר "וַיִּמְעֲלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל", כאילו כל העם חטא, ואף ה' חרה "בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל".

ב (10): מצודת דוד: העם אשם כי לא שמרו זה על זה, ולכן הכתוב מחשיב כאילו כולם מעלו (אחריות של שמירה הדדית). מלבי"ם: ישראל הם כגוף אחד, וכל אחד הוא כאבר בגוף; כמו שמחלה של אבר אחד פוגעת בכל הגוף, כך מעשה של עכן נחשב מעל של כל העם. ההבדל: לפי מצודת דוד האשמה היא על מה שהעם לא עשה (לא שמרו); לפי המלבי"ם החטא של אחד משפיע על כולם, כי כולם קשורים. ניקוד: 4 על מצודת דוד, 4 על המלבי"ם, 2 על ההבדל.

ג (5): תשובה אישית מנומקת עם דוגמה (3 על הנימוק, 2 על הדוגמה).

14 ברית הגבעונים (20 נק')

א (6): לפי מצודת דוד: (1) לקחו ראיה מן הלחם היבש והאמינו להם שבאו מארץ רחוקה; (2) לקחו מצידם ואכלו, כדי לקיים ברית ואהבה. 3 נק' לכל הסבר.

ב (6): לפי המלבי"ם, הם הסתמכו על ראיה חיצונית (הלחם היבש), אף שיכלו לברר את האמת באורים ותומים; את פי ה' לא שאלו. הביקורת: החלטה חשובה בלי לשאול את ה'.

ג (8): הנשיאים אמרו "אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם בַּה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל לְנָגֹעַ בָּהֶם" (ט, יט). השבועה בשם ה' חייבה אותם. הגבעונים נשארו בחיים, אבל נעשו "חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לָעֵדָה וּלְמִזְבַּח ה'" (ט, כא; ט, כז). ניקוד: 4 על הסיבה, 4 על מה שעשו בהם.

חלק א: 4 נקודות לשאלה. חלק ב: שלוש מתוך ארבע, 20 נקודות לשאלה; מי שענה על ארבע, בודקים את שלוש הראשונות.

רש"י, מצודת דוד והמלבי"ם מספריא כלשונם; אברבנאל ורד"ק בתרגום חופשי. נוצר בבינה מלאכותית.